

Bemærkninger til forslag om landstingsforordning om beskyttelse af havmiljøet. *Nov. 1994*

I. Almindelige bemærkninger.

1. Indledning.

Kompetencen på miljøområdet har siden 1. januar 1993 omfattet hele det grønlandske territorium ud til tre sømil. Nugældende lovgivning på havmiljøområdet er: Lovbekendtgørelse nr. 134 af 28. marts 1978 om foranstaltninger mod forurening af havet med olie, herefter benævnt olieforureningsloven, og Lov nr. 290 af 7. juni 1972 om foranstaltninger mod forurening af havet med andet end olie, herefter benævnt dumpningsloven. Denne lovgivning ophæves ved nærværende forslags vedtagelse for såvidt angår det grønlandske søterritorium.

I Danmark er de to sæt love samlet i en havmiljølov, der ændredes i 1993, og som indarbejder alle senere internationale forpligtelser. Den danske havmiljølov ikraftsættes ved anordning udenfor tre sømil samtidig med ikraftsættelsen af nærværende forslag indenfor tre sømil.

De to sæt lovgivninger, den grønlandske og den danske, er udarbejdet således, at de kompletterer hinanden, og visse overlapninger og henvisninger har været nødvendige for at opnå en sammenhængende lovgivning på havmiljøområdet.

For nærværende forslag til landstingsforordning gør samme kompetencefordeling vedr. ikke-levende ressourcer sig gældende som for Landstingsforordning nr. 12 af 22. december 1988 om beskyttelse af miljøet som ændret ved landstingsforordning nr. 7 af 13. maj 1993 således, at denne er ens til lands og til vands og ligger hos Energiministeren, i praksis Fællesrådet vedrørende Mineralske Råstoffer i Grønland og Råstofforvaltningen. Samme kompetencefordeling er indarbejdet i Anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om beskyttelse af havmiljøet.

Nærværende forslag til landstingsforordning om beskyttelse af havmiljøet er udarbejdet af Direktoratet for Sundhed og Miljø,

Miljøafdelingen, og har været til høring i Statsministeriet, Udenrigsministeriet, Forsvarsministeriet, Justitsministeriet, Miljøministeriet, Energiministeriet, Landsdommeren, Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, Direktoratet for Industri og Handel, Direktoratet for Offentlige Arbejder og Trafik, Økonomidirektoratet, APK, KNAPK, Royal Greenland A/S, Royal Arctic Line A/S, KNI Service og KANUKOKA. Forslaget har endvidere været til lovteknisk gennemgang.

Forslaget omfatter den ikke-landbaserede forurening af havet ud til tre sømil omfattende både det indre og ydre territorialfarvand. Med overtagelsen af området medfølger intet bloktilskud, idet man tidligere har overtaget ansvaret for det kystnære olieberedskab og for modtageanlæg til spildolie, hvormed pr. 1. januar 1989 på årsbasis medfulgte 1.8 mill. kr.

Forslaget ventes på nuværende tidspunkt ikke at indebære behov for forøgede ressourcer.

Med dette forslag er reguleringen af de former for havforurening, der stammer fra skibe og luftfartøjer, samlet i én lovgivning. Landbaseret havforurening, d.v.s. havforurening, der skyldes spildevand og lignende udledninger fra land, er ikke omfattet af forslaget; det nævnte er omfattet af Landstingsforordning nr. 12 af 22. december 1988 om beskyttelse af miljøet som ændret ved landstingsforordning nr. 7 af 13. maj 1993.

Forslaget har karakter af en rammelovgivning, der gør det til et hensigtsmæssigt redskab for implementering af den i mange henseender detaljerede internationale regulering på området.

Dette forslag om landstingsforordning og den samtidige ikrafttræden af den danske havmiljølov ved anordning vil indebære, at det forbehold, der blev taget for Grønland ved den danske ratifikation af MARPOL-konventionen kan ophæves helt eller delvis, idet nærværende forslag indebærer en overholdelse af konventionsreglerne og de for indeværende ratificerede bilag.

MARPOL-konventionen er en international konvention, der på global basis regulerer alle former for ikke-landbaseret foru-

rening bortset fra dumpning og udledning af skadelige stoffer, der er en direkte følge af udnyttelse af undersøiske mineralforekomster.

Forslaget er hovedsagelig bestemt af reglerne i internationale konventioner og indeholder en række bemyndigelser til Landstytret med henvisninger til de danske regler. Sidstnævnte er nødvendigt for at få en sammenhæng med lovgivningen uden for tre sømil og af hensyn til det internationale regelsæt.

2. Internationalt samarbejde om forebyggelse og bekæmpelse af havforurening.

Den stigende bevidsthed om, at havet ikke kan bruges som losseplads, har de sidste årtier givet sig udtryk i et net af internationale aftaler om begrænsning og forebyggelse af havforurening.

Ved grønlandsk tilslutning til de pågældende internationale konventioner er man folkeretligt forpligtet til at gennemføre konventionsreglerne i form af national lovgivning. Der er således ikke mulighed for at foretage afvigelser fra de i konventionerne fastlagte forholdsregler mod forurening i den grønlandske lovgivning og administrationen heraf.

Det første skridt mod et internationalt samarbejde blev taget af FN's søfartsorganisation IMCO med udarbejdelsen af OILPOL - Konventionen (Den internationale konvention til undgåelse af forurening af havet med olie) fra 1954, der ligger til grund for den hidtil gældende olieforureningslov. Den indebar begrænsninger for, hvad tankskibe måtte udtømme af de tunge olietyper, og reglerne er blevet skærpet ved flere lejligheder.

Nogle af de internationale konventioner, der ligger til grund for forslaget, er konventionen om indgriben på det åbne hav i tilfælde af olieforureningsulykker, 1969, der ratificeredes 1975, konventionen om det privatretslige ansvar for olieforureningsskader, 1969, der ratificeredes 1975, konventionen om oprettelse af en international fond for erstatning for skader ved olieforurening, 1971, ratificeredes 1978, og London-

Konventionen (konventionen om forhindring af havforurening ved dumpning af affald og andre stoffer, 1972) der ratificeredes 1975. Sidstnævnte konvention er for indeværende under revision.

Det globale samarbejde suppleres af en række regionale aftaler, herunder to, der begge omfatter de sydøstgrønlandske farvande: nemlig Oslo-Konventionen (konventionen til forhindring af havforurening ved dumpning fra skibe og luftfartøjer, 1972), der ratificeredes 1974, og Paris-Konventionen (konventionen til forhindring af landbaseret havforurening, 1974), der ratificeredes 1978. Disse to konventioner er nu samlet i én (OSPAR) med den officielle titel "Konventionen til beskyttelse af havmiljøet i det Nordøst-Atlantiske område". Konventionen er underskrevet den 22. september 1992 men endnu ikke ratificeret. Der er forbehold for Grønland, hvilket forbehold er af rent teknisk art og kan forventes hævet snarest.

OSPAR-Konventionen er opbygget som en generel tekst med fire bilag, der udgør en integreret del af konventionen: Forebyggelse og eliminering af landbaseret forurening, forebyggelse af forurening ved dumpning og afbrænding, forebyggelse og eliminering af forurening fra off-shore virksomhed samt overvågning og vurdering af kvaliteten i havmiljøet. I konventionen er indarbejdet forsigtighedsprincippet og forurenere-betaler-princippet, princippet om bedst tilgængelig teknologi og bedste miljømæssige praksis. Der er indarbejdet forbud mod industri-dumpninger og afbrænding af affald på havet samt et forbud mod dumpning af alle former for radioaktivt affald - med en mulighed for Storbritannien og Frankrig til at tage spørgsmålet op om 15 år.

3. MARPOL-Konventionen.

A. Konventionens opbygning af ikrafttrædelsesregler.

MARPOL 1973 (Den internationale konvention om forebyggelse af forurening fra skibe, 1973) betød et væsentligt fremskridt i de internationale bestræbelser for at forebygge havforurening. Modsat OILPOL-Konventionen omfatter den ikke blot regler til forebyggelse af forurening med tunge olietyper men søger at regulere alle former for skibsbaseret havforurening bortset fra

dumpning. Konventionen omfatter regler til forebyggelse af forurening af havet fra skibe fra enhver form for olie, skadelige flydende stoffer, der transporteres i bulk, skadelige stoffer i emballeret form, kloakspildevand og affald.

Reglerne om olie og skadelige flydende stoffer i bulk fandtes i to obligatoriske bilag, der skulle ratificeres sammen med konventionen, mens de øvrige bilag var fakultative.

MARPOL 1973 blev dog kun ratificeret af ganske få stater, idet formuleringen af reglerne i konventionens bilag 2 om skadelige flydende stoffer i bulk havde opstillet så strenge krav, at det ikke teknisk var muligt at honorere dem.

En revision fik væsentlig mere omfattende ændringer til følge, idet en række tankskibsuheld med deraf følgende olieudslip i eller nær amerikanske farvande medførte, at USA's regering forlangte, at en række regler om olietankskibes konstruktion indføjedes i 1973-Konventionen.

I 1978 opnåedes tilslutning til en modificeret udgave af de amerikanske krav ved en protokol til 1973-Konventionen og en række ændringer i det bilag, der omfattede olieforurening, således at ændringerne og den oprindelige 1973-Konvention nu udgør et integreret hele, der kun kan ratificeres eller tiltrædes samlet. Problemet angående reglerne om skadelige flydende stoffer i bulk løstes ved at udskyde disse reglers ratificering til 6. april 1987.

MARPOL-Konventionen består således af selve konventionsteksten fra 1973, som ændret ved 1978-protokollen, samt af to protokoller om indberetning og voldgift som knytter sig til henholdsvis artikel 8 og artikel 10 i konventionsteksten, og fem bilag, der giver detaljerede bestemmelser om alle former for udledninger i forbindelse med den normale drift af et skib. Bilagene er følgende:

Bilag 1: Regler om forebyggelse af forurening af havet med olie.

Bilag 2: Regler for kontrol af forurening af skadelige flydende stoffer der transporteres i bulk (kemikalietankskibe).

Bilag 3: Regler for forebyggelse af forurening med skadelige

stoffer i emballeret form.

Bilag 4: Regler for forebyggelse af forurening med kloakspildevand.

Bilag 5: Regler for forebyggelse af forurening med affald.

Bilag 1 og 2 er obligatoriske og bilag 3-5 er fakultative.

MARPOL-Konventionen og bilag 1 kunne træde i kraft d. 3. oktober 1983. Bilag 2 trådte i kraft d. 6. april 1987. De fakultative bilag træder i kraft 12 måneder efter den dato, hvor mindst 15 stater, som repræsenterer mindst 50 pct. af verdensbruttotonagen, har ratificeret. Det er for bilag 3's vedkommende sket 1. juli 1992 og for bilag 5's vedkommende sket den 31. december 1988.

Bilag 4 er ikke trådt i kraft.

B. Hovedtræk i MARPOL-Konventionen.

Blandt de vigtigste regler skal nævnes:

- regler om hvor og i hvilken mængde der må ske udtømmning af enhver form for olie, skadelige flydende stoffer, kloakspildevand og affald,
- regler om etablering af modtageanlæg i havne,
- regler om at udtømmning af forurenende stoffer og materialer skal ske gennem særlige, godkendte anlæg,
- regler om at der skal føres journal over alle typer af olie og skadelige flydende stoffer,
- regler om transport, losning og lastning af farlige stoffer i emballeret form,
- regler om indberetning af tilfælde af forurening og om kontrol med overholdelse af konventionen.

Endelig indeholder konventionen en række krav til konstruktionen af olietankskibe, idet der afhængig af størrelsen og type kræves særlige ballasttanke m.m. Regler om skibskonstruktion indgår ikke i nærværende forslag, men omfattes af lov om skibes sikkerhed m.v., der er gældende for Grønland.

C. Grønland og MARPOL.

Ved den danske ratifikation af MARPOL-Konventionen blev taget forbehold for Grønland. Forbeholdet kan hæves såvel helt som delvis, idet det vil være muligt at opretholde forbeholdet for et eller flere af konventionens fakultative bilag, det vil sige bilag 3 (farlige stoffer i emballeret form), bilag 4 (kloakspildevand) og 5 (affald). Da forslaget skal ses i sammenhæng med lovgivningen udenfor tre sømil og de dermed forbundne krav til overholdelse af internationale regler, forudses forbeholdet sandsynligvis ophævet i sin helhed, dog excl. bilag 4.

4. Oversigt over forslagets indhold:

Kapitel 1 (§§ 1 - 6) indeholder formålsbestemmelse og en række nødvendige definitioner, bl.a. af begreberne "udtømning" og "dumpning".

Kapitel 2 (§§ 7 - 9) indeholder reglerne om udtømning af olie og om føring af oliejournal til gennemførelse af reglerne i MARPOL-konventionens kapitel 1.

Kapitel 3 (§§ 10 - 13) indeholder regler om flydende stoffer, der transporteres i bulk, og tilsigter at opfylde MARPOL-konventionens bilag 2.

Kapitel 4 (§ 14) omhandler regler om farlige stoffer i emballeret form og tilsigter at opfylde MARPOL-konventionens bilag 3.

Kapitel 5 (§ 15) indeholder regler om faste stoffer, der transporteres i bulk.

Kapitel 6 (§ 16) indeholder regler om kloakspildevand og tilsigter at opfylde af MARPOL-konventionens bilag 4.

Kapitel 7 (§ 17) indeholder regler om udtømning af affald og tilsigter at opfylde af MARPOL-konventionens bilag 5.

Kapitel 8 (§ 18) indeholder regler om anlæg til modtagelse af rester af olie og skadelige flydende stoffer og affald og tilsigter at opfylde MARPOL-konventionens bilag 1, 2, 4 og 5.

Kapitel 9 (§§ 19 - 23) indeholder regler om dumpning og erstatter tilsvarende bestemmelser i dumpningsloven. Kapitlet lever op til kravene i London-konventionen, der er global og skal forhindre havforurening ved dumpning af affald og andre stoffer. Den er ratificeret uden forbehold for Grønland og skal derfor

gennemføres ved national lovgivning.

Kapitel 10 (§§ 24 til 26) indeholder regler til forebyggelse af former for forurening af havmiljøet, som ikke er omfattet af de foregående kapitler, herunder luftforurening. Bestemmelsen er en følge af London-konventionen og Oslo-og Paris-konventionen.

Kapitel 11 (§§ 27 - 28) indeholder regler om etablering af kystnært olieberedskab, hvor kompetencen overtoges pr. 1. januar 1989, og regelsæt for beredskabsplaner på større fartøjer.

Kapitel 12 (§§ 29 - 32) indeholder regler om indberetninger, hvor der enten er sket eller er fare for forurening af havet. Reglerne i §§ 29 - 32 har grundlag i reglerne i MARPOL-konventionen og dennes protokol I samt reglerne om dumpning og afbrænding på havet i London-konventionen og Oslo-Paris-konventionen.

Kapitel 13 (§§ 33 - 35) indeholder regler om indgreb overfor skibe, hvis dette er nødvendigt for at forhindre eller bekæmpe forurening af havet.

Kapitel 14 (§§ 36 og 37) indeholder regler om kontrol med overholdelse af landstingsforordningen og forskrifter, der udstedes i medfør af denne, og tilsigter bl.a. at opfylde MARPOL-konventionen.

Kapitel 15 (§ 38) indeholder regler om klage.

Kapitel 16 (§§ 39 og 40) indeholder bestemmelser, der har betydning for de fleste foregående kapitler.

Kapitel 17 (§§ 41 - 46) indeholder sanktions- og ikrafttrædelsesbestemmelser.

II. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til kapitel 1

§ 1 redegør for landstingsforordningens formål; i stk. 1 for bæredygtighedsprincippet og i stk. 2 og 3 mere konkret: at forebygge og bekæmpe forurening fra skibe og luftfartøjer. Ved skibe forstås herved alle søbårne transportmidler og andet flydende materiel. Den såkaldt landbaserede havforurening er reguleret ved Landstingsforordning nr. 12 af 22. december 1988 om beskyttelse af miljøet som ændret ved landstingsforordning nr. 7 af 13. maj 1993.

De beskyttelseskriterier, der er nævnt i formålsbestemmelsen, svarer til de kriterier, der er anvendt i de internationale havforureningskonventioner, jf. de almindelige bemærkninger. Med "retmæssig udnyttelse af havet" tænkes bl.a. på fiskeri og søfart.

Forslaget har endelig til formål at sikre tilstedeværelse og opretholdelse af det fornødne beredskab til imødegåelse af forurening på søterritoriet, på kyster og i havne.

Efter Landstingsforordning nr. 12 af 22. december 1988 om beskyttelse af miljøet, som ændret ved Landstingsforordning nr. 7 af 13. maj 1993, § 1, stk. 3, skal der ved bedømmelsen af omfanget og arten af foranstaltningerne til forebyggelse og imødegåelse af forurening på den ene side lægges vægt på de ydre omgivers beskaffenhed og forureningens virkning på disse, og på den anden side den samfundsmæssige nytte af den virksomhed, som omfattes af landstingsforordningen, og omkostningerne ved beskyttelsesforanstaltningerne. Det er imidlertid ikke fundet hensigtsmæssigt at medtage en sådan bestemmelse i nærværende forslag, fordi forslaget bygger på internationale konventioner ved hvis tilblivelse, der er foretaget den omhandlede afvejning.

§ 2. Angiver landstingsforordningens gyldighedsområde, der er havet ud til tre sømil. Definitionen er fastsat i overensstemmelse med international ret. Det er hensigten at give landstingsforordningen gyldighed for hele søterritoriet omfattende de indre farvande: havne, havneindløb, rede, bugter, fjorde, sund, bæltter og andet farvand indenfor basislinien, og det ydre territorialfarvand: 3 sømil målt fra basislinien, som er fastlagt i nedennævnte anordning og bekendtgørelser.

I Grønland opereres fra gammel tid med to sæt basislinier:

- et sæt basislinier, hvorfra søterritoriet måles, jf. anordning nr. 191 af 27. maj 1963 som ændret ved anordning nr. 636 af 6. september 1991, og
- et sæt basislinier, hvorfra fiskeriterritoriet (200 sømil) måles, jf. lov nr. 597 af 17. december 1976 om Danmarks riges fiskeriterritorium og tilhørende bekendtgørelser: nr. 176 af 14. maj 1980, nr. 437 af 31. august 1981 og nr. 637 af 6. september

1991. Ovennævnte lov om fiskeriterritoriet og tilhørende bekendtgørelser er mest i overensstemmelse med moderne havretsprincipper.

Man har ikke kendskab til andre lande, der har sådanne to forskellige målekriterier. Der arbejdes på at sammensmelte disse målekriterier til ét, hvilket arbejde kan forventes tilendebragt indenfor overskuelig fremtid.

Til brug for afgrænsning af landstingsforordningens område fra området for den havmiljølov, der ikraftsættes ved anordning for den resterende del af havet ved Grønland fra 3 sømil, er man af praktiske grunde blevet enige med Miljøministeriet om internt at lægge de basislinier til grund, hvorfra fiskeriterritoriet måles, jf. ovennævnte. Eksternt og folkeretligt må anvendes eksisterende lovgivning for søterritoriets udstrækning, d.v.s. de basislinier, der blev fastsat i 1963, indtil sammensmeltning til ét målekriterium finder sted.

§ 3. Forslaget finder anvendelse på skibe, herunder andre søbårne transportmidler og andet flydende materiel. Hydrofoilbåde, luftpudefartøjer, undervandsbåde og sejl- og motorbåde er således omfattet.

Udtrykket i nr. 1) "grønlandske og danske skibe" skal forstås i overensstemmelse med skibsregistreringslovens og sølovens bestemmelser herom.

I overensstemmelse med almindelige folkeretlige principper om staters jurisdiktionskompetence og under hensyn til de folkeretlige regler om uskadelig passage vil forslaget gælde for skibe på grønlandsk søterritorium.

Nr. 2) hvorefter forslaget også vil gælde luftfartøjer over grønlandsk søterritorium samt grønlandske og danske luftfartøjer svarer til § 2 i nugældende dumpningslov.

Bestemmelsen i stk. 2 svarer til MARPOL-konventionens artikel 3, stk. 3.

§ 4. Fastlæggelsen af begrebet "udtømning" relaterer sig til den normale drift af skibe. Her tænkes bl.a. på stoffer og materialer, der enten er nødvendige for skibets drift eller tages ombord som sædvanlig last. Begrebet svarer til bestemmelsen i

MARPOL-konventionens artikel 2.

Da forslaget indeholder et særligt kapitel om dumpning, er begrebet defineret. Udskylning af sand, grus o.lign., som sker ved lovlig optagelse af sømateriale, er ikke dumpning i nærværende forslags forstand.

Endvidere bestemmes i stk. 3, at anbringelse i havet med andet formål end bortskaffelse ikke er omfattet af begreberne udtømning og dumpning. Som eksempel kan nævnes opfyldning af havområder med henblik på anlæg af kunstige øer, udfyldning af havneområder og bygning af moler.

§ 5. I overensstemmelse med MARPOL-konventionen finder landstingsforordningens udtømningskriterier, jf. § 4, stk. 3, ikke anvendelse på udledning af stoffer eller materialer med henblik på videnskabelig forskning af forureningsbekæmpelse eller på at bekæmpe forurening af havet. En sådan udledning kan dog kun finde sted efter Landsstyrets forudgående godkendelse. Der tænkes her navnlig på udledning eller udspredning af kemiske bekæmpelsesmidler (dispergering). Denne form for forureningsbekæmpelse er i dag meget sjældent anvendt, idet den kan være forbundet med gener for havmiljøet. Den må derfor kun finde sted med forudgående tilladelse efter en nøje vurdering, hvori navnlig tænkes at indgå biologiske overvejelser.

§ 6. I overensstemmelse med såvel Landstingsforordning nr. 12 af 22. december 1988 om beskyttelse af miljøet som ændret ved Landstingsforordning nr. 7 af 13. maj 1993 og anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om beskyttelse af havmiljøet, der tænkes ikraftsat samtidig med nærværende forslag til landstingsforordning, er nærværende forslag ikke gældende for aktiviteter i forbindelse med forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse af de ikke-levende ressourcer, der reguleres i henhold til Lov om mineralske råstoffer i Grønland.

Kapitel 2.

§ 7. Definitionen af "olie" svarer til MARPOL-konventionens bilag 1 og indebærer en udvidelse i forhold til definitionen i den gældende olieforureningslov § 1, stk 1, som kun omfatter de tunge olier. Når de internationale havforureningskonventioner

har udvidet begrebet skyldes det, at også de lettere olier kan forvolde skader på kysterne og på havmiljøet, herunder på fuglelivet. "Olie" i forslagets forstand omfatter enhver blanding, der indeholder olie.

§ 8. Den foreslåede bestemmelse indeholder et generelt forbud mod udtømning af olie på grønlandsk søterritorium og svarer til gældende lov, olieforureningslovens § 2.

§ 9. Landsstyret har kompetencen til udstedelse af regelsæt. Det er generelt hensigten med de bestemmelser, der udfærdiges af Landsstyret i medfør af nærværende forslag, at lægge sig tæt op ad gældende regler udenfor tre sømile grænsen af hensyn til nærværende forslags sammenhæng med lovgivningen udenfor tre sømil og de internationale regelsæt.

Den foreslåede bestemmelse om oliejournaler tilsigter at opfylde MARPOL-konventionens bilag 1 og svarer til olieforureningslovens § 7.

Gældende bestemmelser for oliejournal findes i bekendtgørelse nr. 428 af 7. september 1983 om anvendelse af oliejournal. Umiddelbart efter ikraftsættelse af nærværende landstingsforordning foreslås bekendtgørelse udstedt af Landsstyret i overensstemmelse med den nævnte.

Kapitel 3.

§ 10. I stk. 1 defineres "flydende stoffer". Bestemmelsen sigter på opfyldelse af MARPOL-konventionens bilag 2.

Der henvises til de indledende bemærkninger til § 9.

Det er hensigten snarest efter ikraftsættelse af forslaget at udstede bekendtgørelse om klassifikation og kategorisering samt udtømning af flydende stoffer, der transporteres i bulk.

Det foreslåede stk. 3 indeholder et generelt forbud mod udtømning af flydende stoffer, som transporteres i bulk, bortset fra vand. Forbudet sigter først og fremmest mod udtømning af

flydende, skadelige stoffer, som i MARPOL-konventionen defineres som stoffer, der kan forårsage fare for den menneskelige sundhed, havets ressourcer og de rekreative værdier eller for anden retmæssig udnyttelse af havet. Den foreslåede bestemmelse vil ikke være til hinder for udtømmelse af ballastvand, som ikke indeholder rester af lasten, olie el.lign., og som har været ført i tanke, som alene anvendes til føring af ballast.

§ 11. Bestemmelsen tilsigter at opfylde MARPOL-konventionens bilag 2.

Der henvises til indledende bemærkninger til § 9.

§ 12. Bestemmelsen tilsigter at opfylde MARPOL-konventionens bilag 2.

Der henvises til de indledende bemærkninger til § 9.

Bekendtgørelse om anvendelse af journal for skadelige flydende stoffer (lastjournal) vil blive udstedt snarest efter ikraftsættelse af nærværende landstingsforordning.

§ 13. Bestemmelsen tilsigter at opfylde MARPOL-konventionens bilag 2.

Der henvises til indledende bemærkninger til § 9.

Reglerne om udtømning og losning vil blive fastsat i bekendtgørelse om klassifikation og kategorisering samt udtømning af flydende stoffer, der transporteres i bulk, jf. § 10. Landstyret fastsætter regler om udpegning og bemyndigelse af de personer, der skal udføre kontrollen her i landet.

Kapitel 4.

§ 14 omhandler regler om farlige stoffer i emballeret form, containere m.v. og sigter til opfyldelse af MARPOL-konventionens bilag 3, der ratificeredes 1. juli 1992. Der eksisterer endnu ikke regelsæt på området. Af hensyn til områdets internationale karakter og nærværende landstingsforordnings sammenhæng med

lovgivningen udenfor tre sømil foreslås, at man ved fremtidige bekendtgørelser lægger sig tæt op ad de udenfor tre sømil gældende regelsæt.

Kapitel 5.

§ 15. Baggrunden for bestemmelsen er, at der for tiden foregår drøftelser om et nyt bilag til MARPOL-konventionen om begrænsning af forurening fra faste skadelige stoffer, der transporteres i bulk. Drøftelserne forventes tilendebragt ultimo 1993, og den foreslåede bestemmelse skal muliggøre gennemførelse af grønlandske regler herom.

Reglerne vil bl.a. medføre et stop for udtømning af en række farlige stoffer, der bl.a. fremkommer i forbindelse med rengøring af lastrum. Det forventes, at skadelige stoffer vil fremgå af en liste med klassificeringer.

Der henvises til indledende bemærkninger til § 9.

Kapitel 6.

§ 16. Ved kloakspildevand forstås:

- a) afløbsstoffer eller andet affald fra enhver form for toiletter,
- b) afløbsstoffer fra vaskekummer, badekar og afløb anbragt i hospitalsrum (apoteker, sygelukafer og lignende),
- c) afløbsstoffer fra steder, hvori der findes levende dyr, eller
- d) andet spildevand, som er blandet med de under a) til c) nævnte afløbsstoffer.

I henhold til MARPOL-konventionens bilag 4, der p.t. ikke er ratificeret, må udtømning af kloakspildevand kun ske under nærmere opregnede omstændigheder og fire sømil fra nærmeste kyst.

I nærværende forslag er det ikke fundet hensigtsmæssigt under hensyn til kloakforholdene i øvrigt at medtage bestemmelsen, men der er givet en bemyndigelse til Landsstyret til at fastsætte regler herom, såfremt det findes påkrævet indenfor tre sømil.

Kapitel 7.

§ 17 indeholder regler om forbud mod udtømmning af affald på søterritoriet i henhold til MARPOL-konventionens bilag 5. Der er et generelt forbud mod udtømmning af enhver form for affald bortset fra frisk fisk. Med "frisk fisk" tænkes alene på fiskerester hidrørende fra rensning af friskfanget fisk, rejer, muslinger og krabber. Overbordkastning af en hel last f.eks. p.gr.a. forrådnelse falder dermed ikke ind under undtagelsesbestemmelsen.

Ved affald forstås enhver form for driftsaffald bortset fra de stoffer, der er omfattet af kapitel 2 vedrørende olie, kapitel 3 om flydende stoffer, der transporteres i bulk, kapitel 4 vedrørende flydende stoffer og materialer i emballeret form, containere m.m. og kapitel 6 vedrørende kloakspildevand,

Driftsaffald omfatter enhver form for levnedsmiddel-, husholdnings- og driftsaffald, som fremkommer ved skibets normale drift og som bortskaffes løbende eller periodevis og omfatter enhver form for ubrugelige, unødvendige eller overskydende stoffer eller materialer. Udover levnedsmiddelfaffald omfattes blandt andet genstande fremstillet af plastic, herunder syntetisk tovværk, syntetisk fiskegarn og affaldsposer af plastic samt papirprodukter, klude, glas, metal, flasker, lervarer, afsprodnings-, forings- og indpakningsmaterialer.

Ved plastic forstås enhver højpolymer, ikke metallisk forbindels, som er syntetisk fremstillet, blandet med andre stoffer såsom fyld- og farvestoffer samt blødgørings- og hærtningsmidler og formet ved hjælp af varme, tryk eller formstøbning. Definitionen omfatter et hvilket som helst stof eller materiale, hvori plastic indgår, og definitionen omfatter fiskegarn, syntetisk tovværk m.v.

Kapitel 8.

§ 18 indeholder regler om modtageanlæg i havnene til olie, skadelige flydende stoffer og affald i relation til MARPOL-konventionens bilag 1, 2, 4 og 5. Kapitlet skal ses i sammenhæng med

Natorinst. / Erhverv / Emmanuel Rosing

reglerne i kapitlerne 2,3,5,6 og 7. Der er mulighed for om ønsket at pålægge enhver havn at etablere modtageordninger eller for at differentiere ordningen, så modtageanlæg til olie f.eks. kun etableres i nogle byer. I bemyndigelsen til Landsstyret er indeholdt, at man kan pålægge visse virksomheder at etablere disse anlæg.

Kapitel 9.

Indeholder reglerne om dumpning og erstatter de hidtidige gældende regler i dumpningsloven. Forslaget er en opstramning i overensstemmelse med konventionsforpligtelserne, idet der nu kun tillades kontrolleret dumpning af fisk, fiskeaffald, fartøjer og klapning.

§ 19. Indeholder generelt forbud mod dumpning bortset fra fisk og fiskeaffald, klapning (dumpning af optaget havbundsmateriale) og fartøjer. Udenfor bestemmelsen falder den såkaldte nøddumpning, idet dumpning uden tilladelse lovligt kan ske, såfremt der er overhængende fare for menneskeliv eller for at betydelige værdier skal gå tabt, jf. forslagets § 41. En tilladelse gives af Landsstyret.

§ 20, stk. 1. Det er fundet hensigtsmæssigt at bevare muligheden for dumpning af fisk og fiskeaffald, såfremt der gives tilladelse af Landsstyret.

§ 20, stk. 2. Hensigten med at bevare muligheden for dumpning i modsætning til den danske havmiljølovgivning er at bevare muligheden for dumpning af fartøjer. Det er hensigten, at dumpningstilladelse kun gives til såkaldt kontrolleret dumpning, d.v.s. at fartøjerne er rensede for enhver form for miljøfarlige stoffer, inden de dumpes i henhold til konkrete tilladelser i hvert enkelt tilfælde på godkendte steder, hvor de ikke kan være til gene for trafik eller fiskeri. Det er fundet hensigtsmæssigt at bevare denne mulighed for dumpning af udtjente fartøjer på en kontrolleret måde, idet alternativet er, at fartøjerne enten henligger ved kaj til stor gene for andre fartøjer og havnemyndigheder med store udgifter til følge, eller at de dumpes ukontrolleret; både med hensyn til miljøfarlige stoffer og til lokaliteten. Det er ikke hensigten at give tilladelser i strid med

vedtagne, internationale konventioner gældende for Grønland.
§ 20, stk. 3, omhandler reglerne for klapning.

§ 21. Stk. 1, angiver hvilke vilkår, en dumpningstilladelse skal indeholde og følger reglerne i London-konventionens bilag 3.

Bestemmelsen i stk. 2 om, at afgørelsen ikke blot skal meddeles skriftligt til ansøgeren, men også til de myndigheder, der har været inddraget i sagens behandling, og at tilladelse tillige skal meddeles til privatpersoner, som må antages at have en væsentlig, individuel interesse i afgørelsen, skal sikre mulighed for at reagere, evt. klage, jf. § 38. Da det kan være vanskeligt at afklare den kreds af privatpersoner, der har den nævnte interesse i sagen, åbnes der mulighed for i bestemmelsen, at underretning kan finde sted ved offentlig annoncering.

§ 22. Bestemmelsen svarer til dumpningslovens § 7. På grund af forbudet mod dumpning i § 19 vil det således i ethvert tilfælde være forbudt med henblik på dumpning at overlade stoffer og materialer til transport eller at indlaste dem eller transportere dem, medmindre der foreligger dumpningstilladelse efter § 20. Herved kan forebygges omgåelse af reglerne.

§ 23. Landsstyret foreslås at kunne udstede regelsæt om dumpning.

Kapitel 10.

Indeholder regler til forebyggelse af forurening af havmiljøet, der ikke er omfattet af de forudgående kapitler.

§ 24. I takt med at de fleste lande har gennemført miljølovgivning, der bl.a. stiller krav til afbrænding af affald på land, er der i stigende omfang sket afbrænding af navnlig flydende industriaffald til søs. I de internationale dumpningskonventioner har denne udvikling ført til vedtagelse af regler, der regulerer denne form for affaldsbortskaffelse.

Med denne bestemmelse forbydes al afbrænding af stoffer eller materialer på havet. Bestemmelsen er i overensstemmelse med Oslo- og Pariskonventionen, der nylig er slået sammen, og som

indeholder et forbud mod afbrænding. Bestemmelsen omfatter alle former for afbrænding, herunder også afbrænding af skibe o.lign. med henblik på ophugning.

Afbrænding af normaldriftsaffald fra skibe er i stk. 3 undtaget fra bestemmelserne. De anlæg, der benyttes af skibe til dette formål, vil som hidtil skulle godkendes af Søfartsstyrelsen. Det er foreslået, at Landstyret kan fastsætte regler herfor. Der henvises til indledende bemærkninger til § 9.

§ 25. Der pågår for tiden drøftelser til imødegåelse af luftforurening fra skibe, og det er foreslået, at Landsstyret bemyndiges til regeludstedelse herom, så der opnås parallellitet til regelsættet udenfor tre sømil, jf. indledende bemærkninger til § 9.

Arbejdet med at begrænse luftforurening fra skibe har dels til formål at opfylde Montreal-protokollens mål om udslip af halon og CFC-gasser, men kan også tænkes at omfatte en generel reduktion af skadelige emissioner fra skibenes fremdrivningsmaskineri. Sidstnævnte forhold er især blevet aktuelt efter generelle krav om lavere svovlindhold i brændselsolier, der anvendes på land. Olieproducenternes mulighed for at skaffe sig af med svovlholdig olie er nu begrænset til den internationale skibsfart, hvorfor en global regulering af dette forhold er blevet aktuell. Endelig kan overvejes en regulering af skadelige emissioner fra affaldsforbrændingsanlæg ombord.

§ 26. Bestemmelsen har karakter af en "opsamlingsbestemmelse". Den foreslåede hjemmel til Landsstyret kan muliggøre fastsættelse af regler i relation til eventuelt yderligere ændringer i internationale konventioner, ligesom der kan fastsættes bestemmelser om specielle forhold, der har særlig betydning for det grønlandske territorialfarvand. Som eksempel kan nævnes behov for regulering af oplægning af skibe i fjorde o.lign. Bestemmelsen kan også tænkes anvendt på fredede områder eller vådområder optaget på listen i henhold til Ramsar-konventionen.

Kapitel 11.

Med kapitlet tilsigtes et samlet beredskab mod forurening af

havet, havne og kyststrækninger. Bestemmelsen sigter primært mod bekæmpelse af olieforurening, men også kemikalieforurening er omfattet af bestemmelsen.

§ 27. Det kystnære olieberedskab overtoges pr. 1. januar 1989. Der er for indeværende beredskaber i syv byer: Nanortalik, Qaqortoq, Paamiut, Nuuk, Sisimiut, Aasiaat og Ilulissat. Desuden forefindes et udbygget beredskab med sværere flydespærringer i Qaqortoq. Det er hensigten løbende at udbygge beredskaberne i overensstemmelse med planer herfor. Det er Landsstyret, der ejer de nævnte beredskaber, der drives af de kommunale brandvæsener. Udenfor tresømilegrænsen vil bekæmpelse af olieforurening o.lign. som hidtil blive varetaget af Miljøministeriet, Miljøstyrelsen. Skulle der opstå en forureningssituation af større omfang, vil dette fortsat være en statslig opgave, idet det af den danske finanslovs tekstanmærkning fremgår at "Miljøministeren bemyndiges til i aktuelle eller truende tilfælde af omfattende forurening af danske og tilstødende farvande samt farvande ved Grønland med olie og kemikalier at afholde alle fornødne udgifter til bekæmpelse heraf på havet ..". Der er i §-en hjemmel til, at Landsstyret kan bemyndige andre til varetagelse af beredskabet og pålægge disse at udarbejde beredskabsplaner.

I stk. 2 er foreslået, at kommunalbestyrelsen skal forestå sanering af forurenede kyststrækninger, idet det er kommunalbestyrelsen, der er ansvarlig for olieforurening på landjorden.

I stk. 3, er redegjort for, at det er energiministeren, der varetager bekæmpelsen af den nævnte forurening, hvis denne relaterer sig til udnyttelse af ikke-levende ressourcer.

§ 28 er foreslået indsat på baggrund af OPRC-konventionen (International Convention of Oil Pollution Preparedness, Responce and Cooperation), der blev taget initiativ til på baggrund af Exxon Valdez-ulykken. Dens formål er at skabe et globalt samarbejde, der stiller en række minimumskrav om organisation, beredskabsplanlægning m.m., hvilket element også indgår i Københavns-aftalen, som Grønland er omfattet af. Med den foreslåede bestemmelse bringes overensstemmelse med lovgivningen udenfor

tre sømil og mulighed for ratifikation af konventionen fra dansk side uden forbehold for Grønland.

Kapitel 12.

Kapitlet indeholder regler om indberetning i situationer, hvor der enten er sket eller er fare for forurening af havet.

§ 29. I MARPOL-konventionens protokol I er der i henhold til konventionens artikel 8 fastsat regler om, hvilke personer der skal indberette, hvem der skal indberettes til, og i hvilke tilfælde der skal indberettes. Som stk. 1 er formuleret, går det dog videre end, hvad der ville være nødvendigt for blot at opfylde konventionens regler, idet lodser er foreslået indberetningspligtige på linie med ejere, brugere og førere. Endvidere er foreslået ikke blot pligt til indberetning, når der er sket eller skønnes at være fare for udtømmning af skadelige stoffer men også i tilfælde af kollission eller grundstødning. Baggrunden for denne bestemmelse er, at man ellers ville kunne risikere at få underretning så sent, at bekæmpelsesmulighederne ved olieudslip vil være forringede.

I henhold til stk. 2 skal endvidere ske indberetning, såfremt der iagttages spild af olie fra den i stk. 1 nævnte personkreds og ligeledes fra luftfartøjer. At også havnemyndigheder har indberetningspligt i henhold til stk. 3 og stk. 4 relaterer sig til MARPOL-konventionens protokol I.

§ 30. Omhandler de tilfælde, hvor dumpning eller afbrænding er sket uden tilladelse (§ 40) på grund af overhængende fare for menneskeliv eller for, at betydelige værdier skulle gå tabt. Det foreslås, at der i sådanne tilfælde pålægges pligt til efterfølgende, øjeblikkelig indberetning.

§ 31. I MARPOL-konventionens protokol I er opregnet en række krav til indberetningens indhold. Landsstyret er bemyndiget til at udstede regelsættet. Som en konsekvens af reglen i § 27 foreslås i stk. 2, at Landsstyret kan fastsætte regler om indberetning i disse tilfælde.

§ 32. Der vil i medfør af bestemmelsen kunne tilvejebringes et overblik over, hvilke miljøfarlige stoffer eller materialer, der ind- og udlastes i grønlandske havne.

kapitel 13.

Indeholder regler om indgreb over for skibe i tilfælde, hvor dette er nødvendigt for at forhindre eller bekæmpe forurening af havet.

§ 33. Det vil af hensyn til effektiviteten ofte være utilstrækkeligt at basere en bekæmpelsesaktion på de oplysninger, der fremkommer ved indberetning i henhold til kapitel 12. Derfor og af hensyn til den hast, der nødvendigvis må præge sådanne situationer, foreslås det, at Landsstyret eller de i § 36 nævnte myndigheder uden retskendelse kan foretage de af hensyn til bekæmpelsesaktionen nødvendige undersøgelser. I overensstemmelse med grundreglen i MARPOL-konventionens artikel 7, stk. 1, bestemmes det, at disse undersøgelser ikke må medføre unødvendig forsinkelse for skibet, ligesom de ikke må medføre unødvendige udgifter. Indgreb overfor udenlandske skibe er folkeretligt underlagt visse begrænsninger, jf. bemærkninger til § 34.

§ 34. Bestemmelsen i stk. 1 tilsigter at give Landsstyret og de i § 36 nævnte myndigheder mulighed for at foretage de indgreb overfor skibe, der er nødvendige for effektivt at begrænse eller bekæmpe forurening eller for at forhindre en truende forurening. Som et praktisk eksempel kan nævnes en situation, hvor et olie- eller kemikalietankskib er stødt på grund. Såfremt der skønnes at være fare for forurening, vil man i medfør af denne bestemmelse kunne pålægge føreren at tømme særligt udsatte lastrum, før skibet forsøges bragt flot, eller forbyde, at et sådant forsøg gøres, indtil der er tilstrækkelig assistance, og det nødvendige bekæmpelsesmateriel er bragt frem.

Stk. 2. forudsættes kun anvendt i helt ekstraordinære tilfælde. Som eksempel kan nævnes, at et tankskib brækker midt over.

Da der kan være tale om indgreb af temmelig vidtrækkende karakter, foreslås i stk. 3, at beslutninger om forbud eller påbud

skal begrundes og meddeles skriftligt, ligesom det foreslås, at beslutning om tilbageholdelse ikke alene skal begrundes men tillige ledsages af oplysninger om, på hvilke vilkår skibet igen kan frigives.

Bestemmelserne i § 34 omfatter også udenlandske skibe på grønlandsk søterritorium, jf. § 3, stk. 1, nr.1). Indgreb overfor udenlandske skibe er underlagt visse begrænsninger. Kyststaten har ubegrænset adgang til at fastsætte regler for indgreb overfor skibe registreret dér, som krænker statens love vedr. forurening. Kyststatens kompetence overfor fremmede skibe i passage af kyststatens territorialfarvand (søterritoriet) er underlagt folkeretlige begrænsninger i overensstemmelse med folkerettens regler om fremmede skibes ret til uskadelig passage. Passage i det ydre territorialfarvand (d.v.s. fra basislinien og ud til tre sømil) anses som uskadelig i det omfang, den ikke er til skade for kyststatens fred, orden og sikkerhed. Kyststaten er berettiget til på sit ydre territorialfarvand at træffe de nødvendige foranstaltninger til at hindre gennemfart, som ikke er uskadelig. Sidstnævnte indebærer, at der kan skrives ind i alvorligere tilfælde af forurening, f.eks. ved forsætlig udtømmning af olie, og herunder tilbageholdes et fremmed skib med henblik på retsforfølgning. Er et fremmed skib på vej til det indre territorialfarvand (d.v.s. indenfor basislinien), har kyststaten ret til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at hindre enhver overtrædelse af bestemmelser, der gælder for skibes adgang til sådanne farvande. Fremmede skibe skal overholde kyststatens forskrifter ved uskadelig passage, navnlig om transport og sejlads, og dette gælder også forskrifter, der har til hensigt at beskytte kyststatens farvande mod forurening.

§ 35. I henhold til sølovens § 267 og § 282, stk. 2, er der fastsat objektivt ansvar for enhver skade, der skyldes udtømmning af olie fra et skib, der transporterer olie i bulk, og for udgifterne til beredskabsforanstaltninger hertil.

I stk. 1 bestemmes supplerende, at der indtræder objektivt ansvar for udgifterne til rimelige beredskabsforanstaltninger i alle tilfælde, hvor der er sket eller er fare for forurening med skadelige stoffer. Bestemmelsen vil ikke blive bragt i anvendelse, såfremt ejeren kan godtgøre, at den pågældende hændelse er

en følge af de i sølovens § 268, stk. 1 a-c nævnte årsager (krig, handling foretaget af trediemand med forsæt m.m.). I de særlige tilfælde, hvor et skib, der yder et nødstedt skib hjælp, foretager udtømning af olie m.m. f.eks. for at dæmpe søen, følger det af almindelige nødretsgrundsætninger i erstatningsretten, at udgifterne i medfør af § 35 påhviler det nødstedte skib. I tilfælde af, at grønlandske eller danske skibe har påtaget sig ansvar for udgifterne til beredskabsforanstaltninger, vil de skyldige beløb kunne opkræves ad sædvanlig vej. Der vil kunne opstå vanskeligheder, hvis udenlandske skibe har pådraget sig et ansvar, idet opkrævning af det skyldige beløb ofte vil forudsætte sagsanlæg i udlandet, hvorfor det i en række tilfælde vil være umuligt at få dækket udgifterne til beredskabsforanstaltningerne. Det foreslås derfor i stk. 2, at Landsstyret eller de i § 36 nævnte myndigheder skal kunne pålægge ejeren af et skib at stille sikkerhed for udgifterne til beredskabsforanstaltninger, ligesom det kan bestemmes, at skibet skal tilbageholdes, indtil der er stillet sikkerhed. I sådanne tilfælde skal der ske underretning svarende til, hvad der er foreskrevet i § 34, stk. 3.

Kapitel 14.

§ 36. Da Hjemmestyret overtog kompetencen med hensyn til fiskeriet ved udmeldelsen af EF, fik lovgivningen den formulering, jf. Landstingslov nr. 17 af 22. oktober 1990 om erhvervsmæssigt fiskeri, §§ 22 - 25, at Landsstyret kan udstede regler om kontrol med overholdelse af bestemmelserne, medens de statslige instanser i hidtidigt omfang påså overholdelse af bestemmelserne i loven og af regler udfærdiget i medfør af loven. Da det er de samme myndigheder, der foretager kontrol indenfor og udenfor tre sømile grænsen, er det fundet mest hensigtsmæssigt at foreslå den samme formulering i nærværende forslag. Såfremt en eventuel fremtidig grønlandsk kontrolordning bliver etableret, vil dennes politibeføjelser skulle forhandles med rigsmyndighederne.

Stk. 2 fastsætter bl.a., at Forsvarets fiskeriinspektion påse r overholdelse af bestemmelser i landstingsforordningen og regler udstedt i medfør af landstingsforordningen. Dette tilsyn udføres sideløbende med fiskeriinspektionen og under forlægning til og

fra områder, hvori der udføres fiskeriinspektion og sideløbende med inspektionsskibenes øvrige virksomhed. Dersom der skal ske ændring prioritering mellem fiskeriinspektionen og kontrol med miljøbestemmelser, vil dette skulle forhandles med rigsmyndighederne.

Stk. 3 opfylder kravene i MARPOL-konventionens artikel 6, og bestemmelsen giver adgang til rutinemæssig stikprøvekontrol også i tilfælde, hvor der ikke foreligger nogen mistanke om ulovlige forhold.

I stk. 4 er bestemt, at hjemmelen i stk. 2 ikke gælder udenlandske skibe, der sejler i overensstemmelse med folkeretlige regler om uskadelig passage, d.v.s. at eftersyn kun kan gennemføres, hvis der er begrundet mistanke om, at passagen ikke er uskadelig.

§ 37. Landsstyret kan i henhold til den foreslåede bestemmelses stk. 1 udstede regelsæt om inspektion af olieskibenes lasttanke i havnene for at konstatere, om mængden af de tilbageværende olierester sammenholdt med opgivelser om tidligere olielaster og udtømninger godtgør, at der ikke er foretaget overtrædelser af gældende udledningsbestemmelser.

I stk. 2 giver den foreslåede bestemmelse mulighed for at kunne påbyde anvendelsen af mærkningsmateriale i grønlandske, danske og udenlandske skibe i grønlandsk havn med det formål at kunne henføre ulovlige udtømninger til forureneren.

Kapitel 15.

Der er i § 38 henvist til klageudvalget i Landstingsforordning nr. 12 af 22. december 1988 om beskyttelse af miljøet, som ændret ved landstingsforordning nr. 7 af 13. maj 1993, kap. 10, der er sålydende:

" § 40. Landstinget nedsætter et klageudvalg på tre medlemmer. Landstinget udpeger en formand samt to medlemmer til klageudvalget, samt suppleanter herfor. De to menige medlemmer udpeges efter indstilling fra henholdsvis Landsstyret og De grønlandske kommuners Landsforening.

Stk. 2. Medlemmerne af klageudvalget må ikke samtidig være medlemmer af Landsstyret.

Stk 3. Udvalgets valgperiode følger Landstingets valgperiode.

Udvalget fungerer, indtil det nyvalgte landsting er trådt sammen og påny har udpeget medlemmer til udvalget.

Stk. 4. Der kan til udvalget knyttes sagkyndigt tilforordnede.

Stk 5. Udvalget fastsætter selv sin forretningsorden under iagttagelse af efterfølgende bestemmelser.

§ 41. Alle beslutninger i henhold til denne landstingsforordning eller i henhold til regler udfærdiget med hjemmel heri kan indbringes for klageudvalget.

Stk. 2. Påklageberettigede er:

- 1) den, til hvem afgørelsen er rettet,
- 2) landslægeembedet,
- 3) enhver, der må antages at have en individuel eller væsentlig interesse i sagens udfald.

§ 42. Klagefristen er 6 uger fra den dag, beslutningen er meddelt den, som afgørelsen er rettet til, eller, jf. § 29, en godkendelse er offentliggjort.

§ 43. Klageudvalgets afgørelser er endelige.

§ 44. En klage har opsættende virkning for godkendelser, tilladelser, påbud og forbud, indtil klageudvalgets afgørelse foreligger, eller klageudvalget bestemmer andet.

Stk. 2. Den myndighed, der træffer afgørelse om påbud eller forbud, kan dog, når særlige grunde taler herfor, samtidig med påbudet eller forbudet bestemme, at dette skal efterkommes uanset klage. Uanset om denne beslutning påklages, skal påbudet eller forbudet efterkommes, indtil klagemyndigheden bestemmer andet.

§ 45. Såfremt udnyttelsen af en godkendelse eller tilladelse efter denne forordning eller de i medfør heraf udfærdigede forskrifter forudsætter udførelse af bygge- eller anlægsarbejder, må sådanne arbejder ikke påbegyndes før udløbet af den i § 42 nævnte klagefrist.

Stk. 2. Landsstyret kan under særlige omstændigheder og efter begæring meddele tilladelse til påbegyndelse af bygge- og anlægsarbejder inden klagefristens udløb. Denne tilladelse kan ikke påklages."

Det er ikke fundet hensigtsmæssigt at oprette endnu en klageinstans.

Kapitel 16.

§ 39. Efter den foreslåede bestemmelse kan tidligere truffne afgørelser tages op til ny vurdering i lyset af f.eks. ny viden om visse stoffers indvirkning på havmiljøet eller indgåelse af internationale aftaler, der berører indholdet af tidligere meddelt tilladelse. Det følger af almindelige forvaltningsretlige regler, at tilbagekaldelse kan ske uden erstatning.

§ 40. I overensstemmelse med MARPOL-konventionens bilag 1 og 2 og dumpningslovens § 6, fastsættes, at bestemmelserne i kapitlerne 2-7 samt 9 og 10 ikke omfatter udtømning, udledning eller dumpning, der foretages for at redde menneskeliv eller af hensyn til skibets eller luftfartøjets sikkerhed. Der gøres endvidere undtagelse i tilfælde af en hændelig ulykke under forudsætning af, at alle rimelige forholdsregler til begrænsning af skaden iagttages. Undtagelsen finder naturligvis ikke anvendelse, såfremt der f.eks. har foreligget forsæt eller uforsvarlig handling måde fra skibets besætning, eller såfremt skibet ikke har været sødygtigt, behørigt udrustet eller bemanded.

Kapitel 17.

Er sanktions- og ikrafttrædelsesbestemmelser.

§ 41. Sanktionsbestemmelser.

§ 42. Efter den foreslåede bestemmelse kan ejeren eller brugeren af et skib pådrage sig bødestraf men ikke strengere foranstaltning (anstalt) uden skyld, d.v.s. et objektivt ansvar.

§ 43. Efter bestemmelsen kan der ligeledes fastsættes sanktionsbestemmelser i regler, der udstedes i henhold til landstingsforordningen.

§ 44. Er hjemmel til ransagning og tilbageholdelse af skib og fyldestgørelse heri. På grund af disse sagers karakter kan man forestille sig, at de i overensstemmelse med retsplejelovens kap. 1, § 15, vil blive henvist til landsretten, da de må forudsætte en juridisk indsigt, som kredsrettens lægdommere ikke kan antages at være i besiddelse af.

§ 45. Bestemmelsen sikrer mulighed for en klar ansvarsplacering også i tilfælde, hvor en juridisk person er involveret i overtrædelsen. I lighed med Landstingsforordning nr. 12 af 22. december 1988 om beskyttelse af miljøet som ændret ved landstingsforordning nr. 7 af 13 maj 1993 er der foreslået, at også Hjemmestyret kan mødes med sanktioner.

§ 46 er ikrafttrædelses- og ophævelsesbestemmelse.